

Lovudkastets §. 1 gaaer ud paa, for Kjøbenhavn's Vedkommende, at indføre den samme Frihed i Handelen med uformalede Kornvarer, som allerede factiffi existerer i de fleste andre Kjøbstæder, og derhos gaaer den tillige ud paa endnu en lille Smule at udvide denne Frihed for de andre Kjøbstæder. I den første Henseende er det jo bekendt, at der for Kjøbenhavn gives særlige Bestemmelser, der ikke gjælde for de andre Kjøbstæder. Den første Grund til disse Bestemmelser ligger, om jeg ikke feiler, allerede i Forordn. af 28de Juli 1684 §. 8, som først siger, at overhovedet ingen Pranger maa omløbe i Hufene, og dernæst: „Og maa ingen gaae uden Portene mod Bønderne for at kjøbe til Forprang, ei heller paa Torvet de 5 Sogne dage førend Kl. 10 om Formiddagen.“ Dette Forbud maa vistnok rettest være at forstaae saaledes, at ingen Pranger maa gaae paa Torvet inden Kl. 10 om Formiddagen, men dette er senere forandret. Efter de nu gjældende Bestemmelser — den seneste Bestemmelse er kun en Bekjendtgjørelse fra Indenrigsministeriet af 8de Marts 1853 — er dette Forbud indskrænket til at gjælde for de almindelige Torvedage, Onsdag og Lørdag, og det med en Modification for de tre Sommermaaneder, saa at det for disse kun gjælder til Kl. 9 om Formiddagen; men derhos er der kommet en anden Bestemmelse til, som udøver en meget betydelig Indvirkning. Det er nemlig Cancellieplacat af 21de October 1782, som forbyder Handlende og Leverandører at opkjøbe paa Torvene i Kjøbenhavn. Andet, end hvad de til deres egen Huusholdning behøve. Denne Placat er ikke indskrænket til nogen Tid, men de Paagjældende ere efter denne Lovforskrifts Bud ubetinget forhindrede fra Indkjøb paa Torvene til andet end deres eget Huusbrug. Jeg tvivler imidlertid om, at dette Bud nogenstunde har været saaledes overholdt, thi det fremgaaer temmelig tydeligt, at det strax, da det udkom, opvakte en heel Deel Forstyrrelse i de herværende Forhold, og dette fremgaaer navnlig af en fgl. Resolution, som indeholdes i en Cancelliekrivelse af 1ste Febr. 1783, hvoraf man seer, at Politimesteren her i Kjøbenhavn havde fundet sig i en saadan Forlegenhed ved at overholde

dette Forbud, at han til Cancelliet havde indsendt og begjært forelagt Kongen 17 Sager, som i Mellemtiden fra Udstedelsen af Politieplacaten af 21de October 1782 havde reist sig, angaaende Handelen paa Torvene, men de bleve ved den nævnte Skrivelse remitterede ham til Afgjørelse efter Anordningernes Mand. Hvis den høitærede Formand vil tillade mig at oplæse enkelte Bestanddele af denne Cancelliekrivelse, saa skal jeg hensele Dymærksomheden paa, at deri siges: „da de angaaende Torvekjøb o. s. v. gjældende Anordninger alene ere givne, for at forhindre Forprang, uberettiget Handel og al anden Uorden, hvorved de nødvendige Levnetsmidlers Indkjøb kunde gjøres vanskelig, men ingenlunde, for at forbyde eller besvære saadanne Levnetsmidlers Tilførsel fra Provindserne, saa vilde Politimesteren have at paafjende de reiste Sager saaledes, at han beholdt denne Anordningernes almindelige Hensigt for Die“ Om det er paa Grund deraf, eller hvorledes det er opstaaet, at Politiet sandsynligvis stedse har anvendt Forbudet i Pl. af 21de Octbr. 1782 saaledes, at det kun blev gjort gjældende, naar Handlende og Leverandører havde gjort Opkjøb i Torvetiden, er jeg ikke istand til at oplyse; men det er upaatvivlelig en meget gammel Praxis; og, om der end er enkelte mellemiggende Politiebestemmelser, som synes at gjentage disse Forbud i deres uforandrede Stikkelse, saa troer jeg dog, at de som oftest iagttages saaledes som af mig nævnt. Men af de ubestemte Udtryk, hvori Dommene ere affattede, seer man, at der selv hos Domstolene er megen Tvivl om dette Forhold, om, hvorvidt dette Forbud kan anvendes, naar der er skeet Opkjøb efter Torvetiden, eller om det kun gjælder, saalange Torvetiden varer. I ethvert Tilfælde er det jo et særligt Forbud for Kjøbenhavn, og jeg troer, at det skader Byens Forsyning, og at det er unaturligt, fordi en saadan særlig Bestemmelse for Kjøbenhavn ikke bestaaer i de andre nærliggende Kjøbstæder. Det er saaledes noksom bekendt, at der skeer store Opkjøb af Korn i de Kjøbstæder, der ligge nærved Kjøbenhavn, baade i Koeskilde, hvorfra det paa Jernbanen føres hertil, og ligeledes i Frederiksborg, hvor der i Almindes-